

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ
2030**

Коментар

Становище на Национална мрежа за децата 2 част Специфични препоръки

Като се присъединяваме към препоръките, отправени от Националния младежки форум, подчертаваме особено важността на някои от тях и добавяме още такива, а именно:

- Да се подсилят държавната подкрепа за младежкото предприемачество, като се улеснят административните процедури и се развие политика на данъчни облекчения и насърчаване на стартиращия бизнес;
- Да се популяризира участието на младежи в различни младежки организации, неправителствени организации, доброволчески структури;
- приложената в Стратегията статистика недвусмислено показва, че то е много ограничено и непознато; подобно стимулиране на гражданското участие следва да започва още в рамките на средното образование, за да има устойчиво развитие и да създава култура на мислене, в която гражданското общество се разбира като основен елемент за успешното развитие на една демократична държава;
- Да се насърчи чрез държавна политика ангажирането на младежи в защитени професии от национално значение чрез гарантиране на устойчиви и привлекателни условия на труд и възможности за развитие;
- Да се разработят специални политики за включване на всички нива на младежи, излизащи от резидентна грижа, младежи, страдащи от зависимости, младежи, преживели насилие и всички други младежи, принадлежащи към уязвими групи, които се нуждаят от специфична подкрепа при преминаването към живота на възрастни и пълноправното участие в обществения живот;
- да се насърчат по-широк кръг организации за работа с младежите от рискови групи и младежите NEETs, не само чрез социални предприятия, но и други форми на участие и заетост;
- Да се разработят специфични политики за включване на младежите с увреждания както в пазара на труда според възможностите им, така и в обществения живот;
- да се осигурят условия за развитие и достоен живот за младежите с тежки увреждания, които не им позволяват участие в пазара на труда, но продължават да бъдат членове на обществото, за които следва да бъдат полагани специални грижи и да им бъде гарантиран достъп и участие в публичния живот.

Гарантиране на детското и младежкото участие във всички сфери на обществения живот, при изработването на всички стратегии, политики и документи, засягащи децата и младежите, включително и търсене на тяхното мнение при взимане на решения на местно, регионално и национално ниво;

- изграждане на политики за ДМУ във всички държавни и обществени институции;
- насърчаване на ДМУ и в частния сектор;
- Развитие на доброволчеството и в частност младежкото доброволчество чрез регулиране на доброволческите практики чрез законодателни процедури, които едновременно защитават потребителите и доброволците и улесняват доброволчеството;
- Разработване на стратегия за здравето на децата и младежите като специфична част от Националната стратегия за здравето или като отделен документ;
- Ревизиране на съществуващото законодателство в областта на детското правосъдие и по-специфично – за децата и младежите в конфликт със закона;
- разработване на политики за реинтеграция на младежите в конфликт със закона в обществото, както и спешно затваряне на интернатите и създаване на институции от нов тип за младежи в конфликт със закона;
- преминаване от наказателна политика към възстановителна политика;
- Развиване на алтернативни форми на образование и неформално учене, както и развитие на Центровете за подкрепа на личностното развитие като места за интегрирана подкрепа от различни видове специалисти и услуги, насочени към деца и младежи с различни потребности.

Национална мрежа за децата

Февруари 2021 г

Становище на Национална мрежа за децата 1 част Становище на Национална мрежа за децата в подкрепа на становището на Национален младежки форум по Проект на Национална стратегия за младежта 2021-2030 Национална мрежа за децата (НМД) е обединение на над 135 граждански организации и съмишленици, работещи за и с деца и семейства в цялата страна. Насърчаването, защитата и спазването на правата на детето са част от ключовите принципи, които ни обединяват. Ние вярваме, че всички политики и практики, които засягат пряко или косвено децата, следва да се изготвят, прилагат и съблюдают, като се взема предвид принципът за висшия интерес на децата и с активното участие на самите деца и младежи. Общи препоръки Ние от Национална мрежа за децата приветстваме разработването на Национална стратегия за младежта 2021-2030 като основополагащ документ в областта на младежките политики в следващото десетилетие. По тази причина подкрепяме становището на Национален младежки форум, което отправя детайлни препоръки към рамката на Стратегията, както и в детайли по отделните стратегически приоритети. Призоваваме към детайлен анализ на резултатите от изпълнението на предходната Стратегия за младежта, на който да стъпи планирането за новия период, както и на включване на максимално изчерпателни и измерими индикатори, чието регулярно проследяване да може от една страна да докаже постигането на оперативните цели, а от друга да позволи корекции в дейностите, ако при междинен анализ се забележи проблем с изпълнението на целите. От особена важност е и обвързването на Стратегията със Стратегията на Европейския съюз за младите хора 2019-2027, предвид ангажиментите на България като страна-членка на ЕС, както и с други значими стратегически документи от национално и международно ниво, които засягат политиките за младежта.

Становище на фондация "Тръст за социална алтернатива" Становището на фондация "Тръст за социална алтернатива" е налично на интернет адрес: [Trust :: Новини](http://Trust::Новини) (socialachievement.org)

Позиция на Сдружение „Омега“ В раздела :ОБЩИ ПРИНЦИПИ НА ПОЛИТИКАТА ЗА МЛАДЕЖТА ясно се дефинира основните и специфични цели и приоритети на държавната политика за младежта за периода 2021-2030 г., както и мерките за тяхното постигане, широко е застъпено е и междусекторното сътрудничество. Концепцията е комплексна насочена към осъществяване мисията на приоритетните области чрез реализиране нейните стратегически оси В раздел: ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА ни направи добро впечатление стратегически добре изградена система от комуникации в предварителния консултативен процес и богатия набор от утвърдени основополагащи документи, изследвания и анализи Разделът „ПРОФИЛ НА МЛАДИТЕ ХОРА В БЪЛГАРИЯ“ е представена чрез ясна и разбираема инфографика, с коректен анализ на тенденциите.Разделът „СТРАТЕГИЧЕСКИ ОСИ И ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ“ се характеризира с ясен стратегическия анализ и формирано общо организационно мислене, синтезиращо общи организационни идеи и оперативно-тактическите идеи в направленията и различните сектори Раздел „ФИНАНСИРАНЕ“- конкретно посочени източнициРаздел „МОНИТОРИНГ И ИЗПЪЛНЕНИЕ“ С оглед хоризонталния характер на политиката за младежта, в изпълнението на настоящата Стратегия подкрепяме идеята да бъдат включени всички ангажирани институции и ведомства. Органите на местната власт, представителите на гражданския сектор, на академичните среди са сред идентифицираните заинтересовани страни, от които се очаква също активна роля и подкрепа за реализацията на Стратегията. Резултатът от актуализираната Национална стратегия за младежта ще доведе до подобряване ефективността и ефикасността на политиката. Ефективно използване на предоставените ресурси в подкрепа развитието на младите хора, съотнесено към устойчивото развитие на страната.В заключение критериите , по който изградихме становището се водеха от следните принципи за оценка на стратегията• Яснота и разграниченост;• Вътрешна и външна съгласуваност;• Обезпеченост с ресурси;• Приложимост;• Поддръжка на инициативата;• Концентрация и гъвкавост;• Съответствие на личните ценности на целите на различни заинтересовани страни;• Наличие на координиран и отговорен орган С настоящето становище подкрепяме така предложената Стратегия за периода 2021-2030г.

Позиция на Сдружение „Омега“ Позиция на Сдружение „Омега“ Относно: Проект за Национална стратегия за младежта 2021-2030 В съвременната динамична обстановка наблюдаваме постоянни изменения във външната обкръжаваща среда, които ни поставят в позиция на търсене на нови подходи и управленски техники за адекватно посрещане на предизвикателствата и реалностите, стоящи пред нас и младите хора. В тази връзка считаме за изключителна важност не само изработването на стратегия, но и изложените в нея ясни правила и стандарти, по които да я реализираме. Преминването от стратегията към приложението изисква внимание към редица структурни въпроси, както и към въпроси, свързани кохерентен и подкрепящ набор от поддържащи практики и структури, каквито ние откриваме в предложената стратегия. От друга страна, не по-малко важни са и комбинаторните умения, които са свързани с предложеното прогнозиране на бъдещето- етично мислене, творческо мислене, новаторство, рефлексия и др. Националната Стратегията за развитие на младежта е онази концепция и формулировка за просперитет, която е резултат от задълбоченото и стъпващо на научни основи разбиране за посоката на развитие на младежките политики. Показва превръщане на всяка промяна в позитивни възможности, като при това плана не е догма, а система на организация, адаптираща се към промените във външната среда. Ако се вгледаме в част от съвременните нормативни уредби, бихме могли да открием ясна тенденция на дисбаланс между стратегия и последващ незадоволителен резултат от гледна точка на постигнати крайни резултати. Не откриваме такова несъответствие в актуализираната стратегия, защото е подсигурана от нужните ресурси. Можем да отбележим, че стратегията е правилна и бъдещето ѝ изпълнението е акуратно структурирано и реализуемо. Това дава повод да погледнем в семантичен аспект на съдържанието на стратегията за бъдещето на младежките политики и до колко тя е изпълнима в качеството си на смислово отражение на първоначалния замисъл и стратегическия подход.

Становище на Национален младежки форумНационален младежки форум очертава тук 4 основни линии на препоръки за допълнение към проекта на стратегията, а конкретните и пълни такива, които следва да вземете предвид, могат да бъдат намерени в този линк: <https://drive.google.com/file/d/1Lcbig9HCOkXR93aBA9QLyiLBVyrsl1c/view?usp=sharing> Становището е изпратено в пълния си текст и до администратора на сайта и MMC на 12.02.2021 г.1. Националната стратегия за младежта трябва ясно да очертава разбирането, че осигуряването на възможности и опит за съвременния млад човек в България има и европейско измерение. От 2007 г. България е страна членка на Европейския съюз, част е от европейското семейство и в този смисъл:-Европейската идентичност на младите хора и развитието на проевропейско самосъзнание е в категорична симбиоза с националната идентичност и националното самосъзнание.- Обвързването на стратегическите цели на националната политика за младежта с младежките цели, заложили в Европейската стратегия за младежта 2019-2027, и изработени по време на Триото "Естония - България - Австрия" трябва да е видимо и неоспоримо.-Необходимо е да се отчита мястото и ролята на Диалога на Европейския съюз по въпросите за младежта за ефективното овластяване и включване на младите хора в процесите на вземане на решения.2. Националната стратегия за младежта (2021-2030) трябва да гарантира континуитет, устойчивост, ефективност и ефикасност на политиките за младежта, като:- Ясно демонстрира, че стъпва на постигнатите резултати през предходния стратегически период;- Очертае областите с постигнат напредък и посочи предизвикателствата в областите без видим прогрес;- Ясно и конкретно посочи връзката между мерките, предложени в рамките на стратегическия документ (2021-2030), и предизвикателствата и политиките, част от предходния стратегически период.3. Националната стратегия за младежта следва да очертае ролята на младежките организации като ключови партньори за постигането на устойчив прогрес в политиката за младежта, като осигури възможност за младежките организации в процесите на планиране, изпълнение и мониторинг на Стратегията, като подкрепи административния им капацитет и най-вече като действа в унисон с европейските постижения в политиката за младежта (напр. съвместното управление на Съвета на Европа).4. Националната стратегия за младежта следва да покаже ангажимент и политическа воля за развитие на младежката работа в страната, като инструмент за подпомагане на младите хора, чрез:- Подобряване на разпознаваемостта на младежката работа и ползите от нея;- Стандартизиране на младежката работа и признаване на ролята на младежките работници;- Осигуряване на финансова и административна подкрепа за развитието на младежката работа;- Конкретизиране на целите и мерките в подкрепа на младежките пространства с цел подобряване на тяхната устойчивост и достъпност.

Позиция на Сдружение "Ключ към щастие"Позиция на Сдружение "Ключ към щастие"Относно: Проект за Национална стратегия за младежта 2021-2030Във връзка с общественото обсъждане на проекта за Национална стратегия за младежта 2021-2030, нашето сдружение подкрепя проекта за стратегията на Министерството на младежта и спорта. Смятаме, че посочените оперативни цели кореспондират с нуждите на младите хора в България.

ПОЗИЦИЯ от НС "МЛАДЕЖКИ ГЛАС"Позиция на Национално Сдружение „Младежки Глас“Относно: Проект за Национална стратегия за младежта 2021-2030Във връзка с общественото обсъждане на проекта за Национална стратегия за младежта 2021-2030 и неговата значимост за развитието на младото поколение на България, екипът на Национално Сдружение „Младежки Глас“ се запозна обстойно със съдържанието на документа и обсъди позитивите за новото поколение, които са залегнали в него. Ние, като национално-представителна организация и на база 14 години опит в работата с младите хора в цялата страна подкрепяме целите и мерките, които са залегнали в проекта. Като структура със специален консултативен статус към Икономическият и Социален Съвет на ООН /ИКОСОС/, считаме, че е изключително наложително страната ни да има приета Национална стратегия за младежта. Екипът ни е на мнение, че това е документ от изключителен приоритет за държавата ни и новото поколение, който трябва да съдържа всички основни акценти, инструменти, политики и цели за развитие. Считаме, че в него трябва да са залегнали основите и е нормално с времето да търпи динамично развитие, съобразно процесите при младежите, техните интереси и напредъка на обществото ни. Виждаме, че в предложения вариант документа напълно отговаря на нашите очаквания. Целите и мерките в стратегията са плод на работата на младежките организации в България, съвместното сътрудничество между НПО и институции в подкрепа на новото поколение и отразяват визията за следващото десетилетие, която обхваща всички сфери на младежките дейности. Запознавайки се с документа, виждаме детайлите, които задължително трябва да присъстват за да се гарантира сигурността при подкрепата на обществото към младите. Всички организации имахме възможност да допринесем чрез работата си в младежкия сектор и чрез експертността на екипите си за съставянето и оформянето на съставните точки в стратегията, виждаме, че са дефинирани и основните и специфични цели и приоритети на държавата за младите, както и конкретните мерки за постигането им. Нашата позиция е в подкрепа на текущия Проект за Национална стратегия за младежта 2021-2030. По време на заседанията на Националния консултативен съвет за младежта и Обществения съвет по въпросите на младежта наши представители акцентираха върху важните моменти в Проекта, които биха превърнали стратегията в работещ документ. Виждаме, че във финалния вариант се гарантира широка представителност, признание за новото поколение, цели и мисия с релевантна детайлност към подрастващата част на обществото ни. Екипът ни вижда и много добра устойчивост във фокуса на залегналите политики и визионерство, което според нас ще даде възможност за реална подкрепа на потенциала и развитието на младите. С оглед на нашия опит, ние считаме, че съдържанието и подточките на стратегията съдържат всички необходими условия, основа и инструменти за развитие, които са необходими за да бъде подкрепено новото поколение на България на европейско и световно ниво. Националната стратегия е резултат от работата на всички младежки организации в страната, техният труд и опит вложен в развитието на младите през последните години, изводите и акцентите и общите усилия на държавните и общински институции, които развиват младежкия сектор. Всичко това формира значимите и успешни бъдещи стъпки към избора на нейното съдържание и основни приоритети, които след подробен анализ виждаме, че присъстват с акцент в текстовете на документа. Поздравяваме екипа на Министерство на Младежта и Спорта на Република България за всеотдайната работа по Национална стратегия за младежта 2021-2030 и експертността при създаването на този документ, обобщаващ всички мнения, опит и цели за следващото десетилетие, които сме си поставили заедно организациите, институциите и хората, вярващи в младите – сигурност и секторни политики в подкрепа на новото поколение на страната ни. Екипът на

- Младите хора се нуждаят от достъп до физически (младежки) пространства в своите общности, където могат да се срещат помежду си, да почиват, да учат, да изследват и организират себе си и да станат граждански активни, за да подкрепят своето личностно, културно и политическо развитие. Вече съществуващите пространства трябва да се използват по-разумно и ефективно, а обществените пространства(библиотеки, читалища, паркове...) могат да станат по-привлекателни за младите хора. - Създаване на ръководени от младежи физически съоръжения и инфраструктури - младежки пространства, определени като автономни, отворени и безопасни, достъпни за всички, предлагащи професионална подкрепа за развитие и осигуряване на възможности за младежко участие. - Съществено нарастване размера на финансирането и държавната подкрепа за младежките програми и младежкия сектор, така че никоя група млади хора да не бъде изключена от тези възможности. Младите хора имат нужда от прозрачна и лесно достъпна „оферта“ за тях. Младежките програми трябва да бъдат добре интегрирани във формалното образование. Всички училища трябва да знаят за наличните младежки програми и трябва да се осигури официално извинение на отсъствията на техните възпитаници, включени в дейности по тези програми. Да се набележат мерки за проследяване на разходите в бюджета (държавен, общински) и тяхната ефективност в полза на младежта. Вярваме, че младите хора са творческа и мощна сила в обществото. Държим Националната стратегия за младежта 2021-2030 да гарантира, че младежният сектор ще бъде по-силен и по-добре подкрепен. Трябва да има по-голямо признание на младежката работа и доброволчеството и по-добро обучение за младежките работници. Самите младежки организации трябва да бъдат подпомагани да се ангажират с по-широк кръг от млади хора. През Националната стратегия за младежта трябва да се увеличат възможностите, достъпни за младите хора: да се дефинират мерки за улесняване на достъпа до финансиращи младежки програми, като например намаляване на бюрокрацията, премахване на финансовите изисквания за участие, осигуряване за участниците на официални извинения за училището или университета; трябва да се зложат промени във финансиращите програми, за да се направят достъпни и за по-малко опитни младежки организации; трябва да се изведат мерки за увеличаване на ресурсите и подкрепата на държавата и общините за младежките програми, но и мерки за увеличаване на ресурсите и подкрепата на държавата и общините за младежки организации; ключова важност ще имат и мерките, които да позволят на младежките организации, включително местните младежки съвети и Националния младежки форум, да достигнат до по-широк кръг от млади хора и да подобрят работата си. Само така държавата ще покаже, че създава на всички млади хора възможности за разнообразно развитие, че защитата на правата на младите в България е последователна, че се подкрепя активното младежко гражданско участие и се прави необходимото за подобряване на качеството на живот. Организация на българските скаути

Стр. 2 от 3

- Институциите и организациите, работещи с/за младите хора, както на национално, така и на регионално ниво действат самостоятелно, без ясен фокус и без разработен координационен механизъм, който да опише ролята, отговорностите и задълженията на всеки участник по отношение на действията, насочени към младежите. Това ограничава ефекта от прилаганите мерки, като същевременно увеличава разходите. Не е идентифицирана институция, която да играе лидерската роля в провеждането на единна и координирана младежка политика. В текстовете на Проекта на Национална стратегия за младежта 2021-2030 е заложено изключително на институционалния подход към решаването на проблемите с/на младите хора в Република България. Подобен крайно институционален подход обаче не предполага устойчивост, качество и ефективност. Директното участие на младите хора, младежките организации, младежките работници и изследователите и научните работници в сферата на младежта в етапите на създаване, изпълнение, мониторинг и оценка на младежките политики изглежда пак ще има по-скоро пожелателен, отколкото реално приложим характер. В тази връзка държим навсякъде в текста, където са изписани „ключови институции, агенции и структури за изпълнение на мерките“ да се добавят и изброените като „други партньори“, а не да се посочват в отделен абзац, като допълващи и незначителни, неправителствените организации, младежките центрове и пространства, училищата и университетите. Не става ясно защо тук са пропуснати и младежките работници, които са основни гаранتي за осигуряване на високо качество на младежката работа.

- Междусекторното сътрудничество следва да се укрепи на всички нива на вземане на решения; като се търсят полезни взаимодействия и допълване в действията, като се определи ясно коя е отговорната координираща институция и се укрепи капацитетът ѝ, като се разчита на по-сериозно участие на младежта.

- Гарантиране, че младите хора могат да повлияят адекватно на всички области на обществото и на всички части от процесите на вземане на решения, определяне на дневния ред до изпълнение, мониторинг и оценка чрез благоприятни за младежта и достъпни механизми и структури, гарантиращи, че политиките отговарят на нуждите на младите хора.

- Насърчаване на социалното и гражданското ангажиране на младите хора, включително на участието в младежки организации, поощряване на схеми за подпомагане и за изграждане на капацитет на организации, работещи в тази област. По-голямо признание за неформалното учене чрез работа с младежта, която е особено полезна за хората с ограничени формални квалификации като начин за подобряване на пригодността за заетост и предприемаческите умения.

- По-високо признание за неформалното обучение. За работата с младежта се знае, че осигурява на младите хора ключови компетентности и умения като работа в екип, лидерски качества, межкултурни компетентности, управление на проекти, решаване на проблеми и критично мислене. В някои случаи тя е мостът към образование, обучение или работа и така предотвратява изключването.

- Осигуряване на устойчиво финансиране, общо признание и развитие на качествена младежка работа, за да се укрепят младежките организации и тяхната роля в приобщаването, участието и неформалното образование. Необходима е активна подкрепа за изграждането на капацитет на младежките организации за приобщаване на повече млади хора от много по-разнородни среди.

- Мерки за подкрепа на младежките и училищните съвети и други официални структури за младежко участие. Даване възможност на по-разнообразен кръг от млади хора да участват в тях, повишаване на тяхната видимост сред младежите, подобряване на признанието от страна на вземащите решения.

- Младите хора смятат, че провинцията (не става дума за селата и малките населени места само) предоставя по-малко възможности в сравнение със столицата,

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Организация на българските скаути“ Стр. 1 от 3
ЗСТАНОВИЩЕ на Сдружение „Организация на българските скаути“ Стр. 1 от 3

Настоящият документ е изготвен във връзка с общественото обсъждане на Проекта на Националната стратегия за младежта 2021-2030. Мнението, изразено в него, се основава на професионалните изводи и теренните наблюдения на Организацията на българските скаути, свързани с някои от предизвикателствата за младите хора в България.

България не може да си позволи пропиляване на таланти, социално изключване или неангажираност сред нейната младеж. Младите хора не са само бъдещето на България - те са нейното настояще. От развитието на техния пълен потенциал и постигнат успех зависи просперитетът на цялото общество. Младите хора имат основателни амбиции за своето настояще и бъдеще в България. От своя страна, България трябва да им предложи по-добри възможности за живот и да предприема действия предвид техните безпокойства. На първо място бихме искали да отбележим, че ни е трудно да дадем добра оценка на предложението Проект на Национална стратегия за младежта 2021-2030. Считаме, че не е добре формулирана общата визия, не са изведени някои важни предизвикателства, съответно не са дефинирани оперативни цели за преодоляването им, а посочените мерки за справяне с предизвикателствата, които са идентифицирани, са недостатъчни за постигане на положителна промяна. В целия документ липсват индикатори, измерващи постигането на формулираните цели. Такива индикатори липсваха и в предходната стратегия, вследствие на което е трудно както да се осъществи мониторинг и оценка на ефективността и въздействието на политиките и мерките по отношение на младите хора, така и да се планира адекватна интервенция в проблематичните области. Прави впечатление също, че при описание на настоящото състояние (контекста), не е видно, че са взети под внимание изследвания, проучвания и анализи на европейските институции, които поставят българските младежи в твърде незавидна позиция спрямо връстниците им от ЕС по голям брой показатели. Съответно не са посочени мерки, които да помогнат за излизане от дъното в тези класации. Ще се радваме да видим в окончателния вариант на Националната стратегия за младежта 2021-2030 съсредоточаване върху цели и мерки, които са предназначени за постигане на положителна промяна, така че всички млади хора от различните райони на България да живеят пълноценно и здравословно, да постигат своя пълен потенциал и да са оправомощени и подготвени така, че да променят общността и държавата, а в България да имат най-добрата среда за растеж, живот и удовлетворение. В тази връзка бихме искали да изведем няколко важни акцента: